

Jedan od sastavnih segmenata naučnih proučavanja koja se odnose na istorijski pristup društvu jeste demografsko istraživanje. Istorijski pristup društvu, kako kada je reč o metodama sociologije, tako i antropologije, oslanja se sem demografskih i na muzejska i arhivska istraživanja, ali se odnosi i na različite teorije koje su se pojavljivale kroz istorijski razvoj navedenih nauka i njihovih disciplina. Popisi stanovništva kao i sve vrste podataka o stanovništvu predstavljaju osnovni izvor informacija za demografiju kao naučnu disciplinu i sve one nauke koje koriste demografski materijal u svojim istraživanjima.

Kada su u pitanju popisi stanovništva kakve danas poznajemo, ključni događaj koji je doveo do normativnog uređenja ove oblasti na svetskom nivou, jeste skup demografa u Sankt Peterburgu održan 1872. godine na kome je doneta odluka o načinu obavljanja popisa. Od tada, naime, popisi se vrše na svakih deset godina i imaju za cilj davanje iscrpnih statističkih podataka o broju i strukturi stanovništva. Pre zasnivanja ovakve regulative popisi nisu obavljani redovno, a njihova jedina svrha bilo je oporezivanje stanovništva od strane državne uprave. Popisi stanovništva na teritoriji Vojvodine, a samim tim i u Starčevu, vrše se u kontinuitetu skoro 150 godina. Prvi popis u Austrougarskoj izvršen je 1869. godine, pa zatim 1880., 1890. i 1910. Popisi stanovništva u Kraljevini SHS i potonjoj Jugoslaviji obavljani su 1921., 1931., 1948., 1953., 1961., 1971., 1981., 1991. i 2001. Prvi popis u Republici Srbiji bio je prošle godine, a trenutno se obavlja popis poljoprivrede koji će trajati do 15. decembra. U iščekivanju rezultata najnovijeg popisa zanimljivo je podsetiti se popisa stanovništva u Starčevu koji je obavljen pre sto godina u tadašnjoj Austrougarskoj, a čiji su rezultati danas dostupni i za besplatno preuzimanje sa interneta. Tadašnja mađarska uprava trudila se da za one uslove što temeljnije obavi ovaj državni posao, pa se tako pored uobičajenih popisnih podataka koji se tiču broja, nacionalne i verske strukture žitelja, u rezultatima popisa pojavljuju i informacije o obrazovnoj, polnoj, starosnoj strukturi, bračnom stanju, emigrantima, stambenim uslovima itd. Prema pomenutim rezultatima Starčevo je 1910. godine brojalo 3803 stanovnika od kojih je bilo svega četiri vojna lica, a ostali su bili civili. Kada je reč o polnoj strukturi bilo je 1824 muškarca i 1979 žena. Što se uzrasta tiče, dece do čest godina bilo je 671, uzrast od šest do jedanaest brojao je 470 pripadnika, od dvanaest do četrnaest 190, od petnaest do devetnaest 335, od dvadeset do trideset devet 1053, od četrdeset do pedeset devet 742, a bilo je i 342 pripadnika najstarije populacije sa preko 60 godina. U emigraciji je tada bilo 29 Starčevaca, a nacionalna struktura je bila sledeća: 81 Mađar, 980 Nemaca, 33 Rumuna, 1121 Hrvat, 1539 Srba i 49 ostalih. Po pitanju svoje verske pripadnosti podela je bila ovakva: 1620 pravoslavaca, 2075 rimokatolika, 19 reformata, 24 evangelika, četiri Jevreja i jedan unijat. Broj nevenčanih iznosio je 1763 naspram 1765 koji su bili u braku, dok je broj udovaca i udovica bio 268, a razvedenih svega sedmoro. Pismenih je bilo 1989, a poznavanjem tadašnjeg službenog jezika, mađarskog, moglo je da se pohvali 585 Starčevaca. Možda najinteresantiji podaci s ovog popisa odnose se na stambene uslove, tj. na materijal od kojeg su zidane i pokrивane kuće. Naime, 1910. je u Starčevu bilo 310 kuća od kamena, ili cigle, od čerpića 169, od naboja 305 dok je jedna kuća bila izgrađena od drveta. 771 kuća bila je pokrivena crepom, a 14 trskom. Srađnavši podatke o kućama dolazi se do broja 785, koliko je 1910. bilo ukupno kuća u Starčevu, što znači da je starčevačko domaćinstvo tada u proseku imalo 4,8 članova.